

Orzechy tureckie.

Rozległe dawniej lasy kraju naszego, podszyte z gęsta leśniczną, dostarczały też ogromnej ilości orzechów laskowych, które jakkolwiek drobne, wystarczały na rozrywkę szczególnie świąteczną młodego pokolenia.

Obecnie, gdy wielkie przestrzenie lasów zamieniono na role, ilość produkowanych orzechów laskowych bardzo zmalała, równocześnie gospodarstwo nasze coraz częściej zaczyna ich używać do przyrządzania łakoci domowych, a młodzież miejska stała się wybredniejszą i już się nie zadowala naszymi orzechami laskowymi, choć poczciwy Bojko nie wiem jak się boży (zaklina), że to same myszaki, ale żąda towaru bardziej doborowego, a tego jej dostarcza usłużny handel z zagranicy pod nazwą orzechów laskowych, znanych i produkowanych w Niemczech pod nazwą „Lambertus-Nuss.“

Za te zbyt drogo u nas sprzedawane orzechy wychodzą już dzisiaj niepowrotnie dość znaczne sumy z kraju. W obec faktu, iż nasze zboże, wskutek napływu zboża z Ameryki, a wkrótce nawet z Indyj wschodnich na targach zagranicznych szczególnie angielskich coraz mniej znajdzie odbytu i chyba tylko ze stratą naszych producentów na nich się utrzymać zdoła, sądzę, że nie od rzeczy będzie, wykazać za wczasu, że kosztem lasów powiększone ról obszary muszą się jak najrychlej uszczuplić na korzyść innych działów produktywnych, do których i dzisiejsze nieużytki jak najrychlej wcielić i zużytkować pod karą jeszcze większego ubóstwa będziemy musieli.

Jednym z powyższych działów będzie niezawodnie ogród warzywny i sad, czyli obszar przeznaczony dla produkowania warzyw i owoców. Pomiedzy temi zaś radbym dziś zwrócić uwagę naszych czytelników *Bartnika* na orzechy laskowe tak zwane tureckie, a to tem bardziej, im mniej produkcyja ich dotąd zdawała się u nas być potrzebną.

Ponieważ leśniczna rośnie dziko po lasach i dostarcza nawet materiału na obręcze itp., zdawało się przeto rzeczą zbyteczną kultywować ją w ogrodach lub sadach. Taki sąd miał do niedawna nasz włościanin także o jabłoniach i gruszach, których też pełno w lasach przy drogach i po miedzach. Lecz dziczki te przestały mu z czasem wystarczać i zaczął się starać o nabycie szlachetniejszych gatunków. Podobny los czeka i leśniczną. Musi i ona w postaci uszlachetnionego bądź krzewu

ładź drzewka wnijść do naszych ogrodów owocowych i zająć miejsce obok grusz, jabłoni itp. a to z następujących przyczyn:

1) Orzech laskowy jest smaczny i zdrowy i przewyższa pod temi względami nawet orzechy włoskie, zbyt tłuste i sprawiające chrypkę;

2) należyte dojrzały daje się przechowywać dłużej nawet niż orzech włoski bez zmiany smaku i transportować o każdej porze roku jak najdalej i w najtańszym oraz najlżejszym opakowaniu, — może tedy i powinien nie tylko zatrzymać w kraju znaczne sumy dziś za ten artykuł wysyłane za granicę, lecz przeciwnie stamtąd jeszcze je ściągnąć do kraju;

3) orzechy laskowe (tureckie) płacą się po 40 ct. i wyżej za $\frac{1}{2}$ klgr. podczas gdy prawdziwe śliwki węgierskie są o połowę tańsze, a ledwie najlepsze winogrona tej ceny dosięgają;

4) leszczyna jest wytrwalszą na mrozy niż orzech włoski (drzewo), dla tego odda nam szczególnie wielkie usługi po zimach bardzo mroźnych, niszczących krocie innych drzew, jak w r. 1870 i 1871.

5) w sąsiedztwie pasieki oddaje leszczyna niemałą usługę, dostarcza bowiem najwcześniej na wiosnę pyłku i wstrzymuje pilne pszczołki od dalszych wycieczek, niebezpiecznych dla nich z powodu nagłych zmian pogody.

Słów tych kilka napisałem w celu zwrócenia na ten przedmiot uwagi i w nadziei, że zdolniejsze, doświadczeńsze i bardziej fachowe osoby wystąpią w tej kwestyi i rozwiążą ją wyczerpująco, a mianowicie zechcą podać praktyczny sposób rozmnażania, uszlachetniania i pielęgnowania leszczyny. J. S.

Jak uprościć gospodarke w większej pasiece?

Prowadząc przez lat kilka pasiekę doświadczalną w ulach najrozmaitszych systemów — które dziś jako osobliwości na poddaszu złożyłem — zwiedzając liczne wystawy tak w kraju jak za granicą, podpatrując starannie czynności tak w pasiekach własnych jako też obcych krajowych i zagranicznych, miałem aż nadto sposobności przekonać się, że najlepszym z uli rozbieralnych różnorodnych systemów jest ul, który Galicyjskie Towarzystwo pszczelniczo-ogrodnicze przyjęło za swój ul normalny, a który pod nazwą „*ula Towarzystwa*“ cieszy się już powszechnem wzięciem.

